

Civitate Wratislaviensi Donatus

Nagroda Wrocławia

Nagroda Prezydenta Wrocławia

2018

Szanowni Państwo!

Obchodzone 24 czerwca Święto Wrocławia jest tradycyjną już okazją do podsumowania mijającego roku. Tym razem nasza refleksja na pewno obejmie także okres ostatniego czterolecia z racji kończącej się kadencji władz samorządowych. Okres bogaty w wydarzenia ważne dla Wrocławia, zmieniające społeczne, gospodarcze i kulturalne oblicze naszego miasta. Wśród nich najważniejszy bez wątpienia był rok 2016, w którym Wrocław był Europejską Stolicą Kultury. Dopiero z perspektywy czasu zdajemy sobie sprawę, jak radykalnie rok ESK zmienił postrzeganie naszego miasta w Europie.

Tytuły Civitate Wratislaviensi Donatus zostały w tym roku przyznane dwóm nieżyjącym już osobom, które są ważnymi symbolami historii naszego miasta. Profesor Stanisław Kulczyński – ostatni przedwojenny rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie – położył wielkie zasługi w budowę od podstaw życia akademickiego w powojennym Wrocławiu. Doktor Jerzy Woźniak – żołnierz Armii Krajowej i ofiara komunistycznego terroru lat powojennych – swoją działalnością przyczynił się do utrwalenia pamięci o historii walk o wolność i suwerenność Polski.

Serdecznie gratuluję wszystkim tegorocznym laureatom. Są wśród nich osoby uhonorowane za wieloletnią działalność na różnych polach aktywności: medycyny, sportu, kultury. Są też takie, których sukces jest owocem ostatnich lat pracy i zaangażowania. Wszystkich łączy jedno: przyczyniają się do rozwoju Wrocławia.

Jacek Ossowski
Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia

Wrocław, 24 czerwca 2018 roku

Szanowni Państwo!

2018 rok jest czasem wyjątkowej dla każdego Polaka rocznicy – odzyskania przez Polskę niepodległości. Chciałbym, by dla nas, wrocławian, był to nie tylko okres refleksji nad tym, co minione, ale również optymistycznego spojrzenia w przyszłość i docenienia tego, co już udało nam się osiągnąć. Szczególnie, że w tym roku mija również 16 lat od pierwszych bezpośrednich wyborów władzy wykonawczej w samorządach, a tym samym dobiega końca 4 kadencja piastowania przeze mnie urzędu Prezydenta Wrocławia. Jestem dumny z tego, co w tym czasie udało nam się wspólnie wypracować. Jak bardzo nasze miasto zmieniło swoje oblicze, rozwijając się gospodarczo, kulturalnie czy społecznie. Bo Wrocław to nie tylko wielki kapitał, przedsiębiorczość czy infrastruktura, ale przede wszystkim jego mieszkańcy. Ludzie, którzy realizując swoje pasje, udowadniają, jak wiele można osiągnąć – tutaj, w lokalnej społeczności.

W ciągu tych 16 lat Nagrodę Prezydenta otrzymało ponad 80 osób: artystów, społeczników, biznesmenów, pisarzy, lekarzy i sportowców. Wszystkich łączy jedno – miłość do Wrocławia i wiara w realizację marzeń.

Cieszę się, że nasze miasto ma tak wielu wspaniałych przyjaciół. Bądźmy dumni z tego, kim jesteśmy, że możemy żyć wspólnie w miejscu o tak wyjątkowej przeszłości i tworzyć wspólnie jego tożsamość.

Wszystkim laureatom serdecznie gratuluję i życzę kolejnych wspaniałych sukcesów.

Rafał Dutkiewicz
Prezydent Wrocławia

Wrocław, 24 czerwca 2018 roku

Stanisław Kulczyński (1895–1975) – uczonek, polityk, działacz społeczny i organizator życia naukowego. Młodość spędził w Krakowie, gdzie na Uniwersytecie Jagiellońskim podjął studia zoologiczne, zamienione później na botaniczne, i rozpoczął pracę naukową. Najważniejsze dokonania na polu rozmaitych dyscyplin botanicznych – głównie systematyki roślin, ekologii, fitosocjologii, paleobotaniki i torfoznawstwa – przypadają na dwudziestolecie międzywojenne, które spędził we Lwowie, pracując na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Sławę naukową zawdzięcza m.in. badaniom torfu, których owocem była monografia Torfowiska Polesia, należąca do najwybitniejszych dokonań z dziedziny torfoznawstwa w skali światowej.

W wieku 35 lat uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. W latach 1936–1938 był rektorem Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, jednakże jego kadencja przypadła na bardzo trudny czas. Uznając zarządzenie o tzw. getcie ławkowym za sprzeczne z zasadami demokracji i tradycjami polskich uniwersytetów, nie podpisał go, po czym w 1938 r. ustąpił z funkcji rektora. Na koniec lat 30. datuje się także początek jego działalności politycznej, gdy wstąpił do Klubu Demokratycznego. W czasie okupacji Lwowa pracował m.in. jako karmiciel wszy w słynnym Instytucie Badań nad Tyfusem Plamistym i Wirusami

prof. Rudolfa Weigla. Nieobca była mu także działalność konspiracyjna w strukturach państwa podziemnego – w 1942 r. był okręgowym delegatem Rządu RP we Lwowie.

Po wojnie prof. Kulczyński poświęcił się głównie działalności organizacyjnej i społecznej, a później także politycznej. We Wrocławiu, dokąd przybył 10 maja 1945 r. – zaledwie 4 dni po kapitulacji Festung Breslau – jako delegat Ministerstwa Oświaty ds. zabezpieczania majątku szkół wyższych oraz innych instytucji naukowych, bibliotek i zbiorów na terenie Wrocławia i okolic, stał na czele Grupy Naukowo-Kulturalnej. Był pierwszym rektorem Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, które działalność rozpoczęły już 15 listopada 1945 roku. Na początku lat 50. przeniósł się do Warszawy, gdzie objął urząd wiceprzewodniczącego Rady Państwa.

Prof. Kulczyński zwykł mawiać, że jest silny siłą swoich współpracowników. To on zarażał innych swoją pasją, pobudzał do działania i dawał innym przykład swoją postawą. Dzięki jego zdolnościom przywódczym, talentowi organizatorskiemu i determinacji, Wrocław szybko znalazł się na naukowej mapie Polski, pozostając do dziś w czołówce polskich miast akademickich.

Jerzy Woźniak (1923–2012) – lekarz, żołnierz, członek AK. Ukończył konspiracyjną szkołę podoficerską, a następnie (w 1943 r.) szkołę podchorążych. Brał udział w Akcji Burza. Po wkroczeniu Armii Czerwonej na tereny Rzeszowszczyzny ukrywał się w Rzeszowie i w Krakowie. W marcu 1945 r. zapisał się na Wydział Prawa w Krakowie, lecz zagrożony aresztowaniem, zdecydował się na ucieczkę do Wrocławia. Następnie, na polecenie władz konspiracyjnych, przedostał się przez Pragę na Zachód, gdzie służył w 2 Korpusie Polskim generała Andersa.

W latach 1945–1947 studiował medycynę na uniwersytecie w Innsbrucku, a także w Edynburgu. W 1947 r. powrócił do Polski w charakterze kuriera i rozpoczął współpracę z IV zarządem zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. 9 grudnia 1947 r. został aresztowany przez funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego i osadzony w więzieniu śledczym na Mokotowie, gdzie przebywał 14 miesięcy. W 1948 r., po brutalnym śledztwie, został skazany na karę śmierci za „usiłowanie obalenia ustroju”, zamienioną po 3 miesiącach na karę dożywotniego więzienia. Przewieziono go do więzienia w Rawiczu, a następnie we Wronkach. W więzieniu we Wronkach został skierowany do pracy w szpitalu na oddziale gruźliczym. Dla studenta medycyny była to okazja do praktycznej nauki

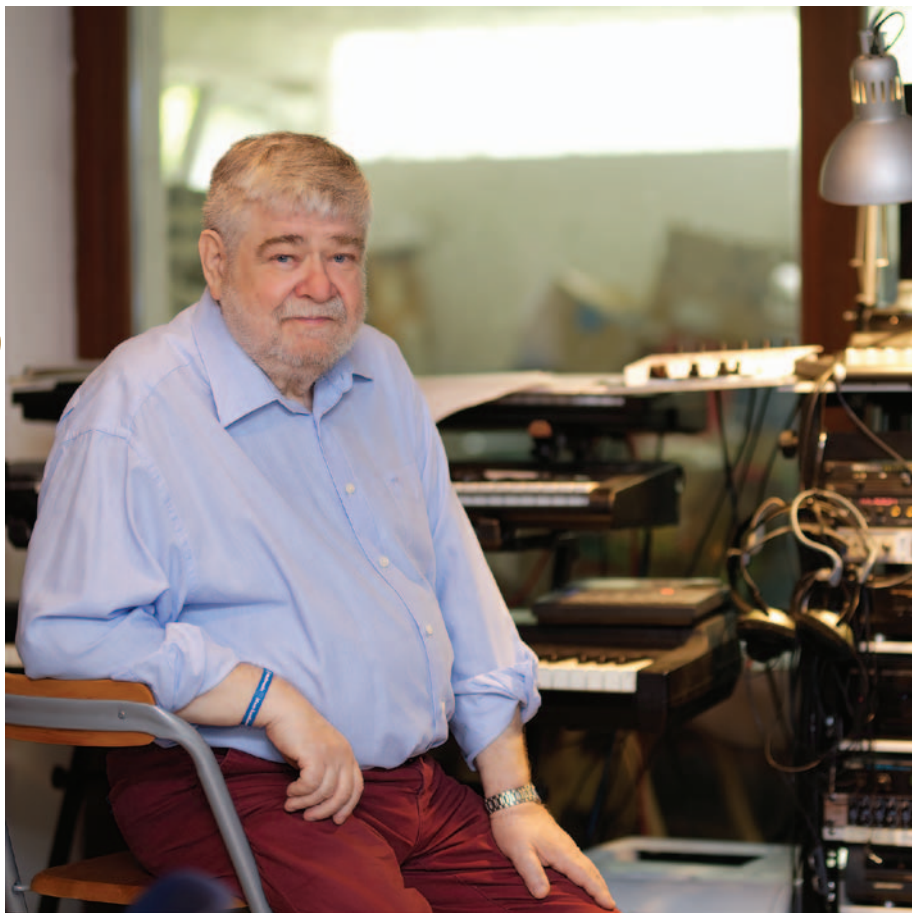
zawodu. Po latach wspominał: „Ten okres mojego pobytu w więzieniu uważam za okres konieczny i nigdy mi się nie zdarzyło, żebym żałował, że siedzę w więzieniu, ponieważ tam byłem potrzebny ludziom i tam się spełniłem. Już będąc lekarzem później, i to wziętym lekarzem, nie miałem nigdy tyle satysfakcji, ile miałem tam. Miałem satysfakcję jaką? Że nie tylko leczylimy ludzi, ale że mogliśmy dostarczać im leki, gdy ministerstwo odmawiało leczenia”.

Po wyjściu na wolność, w listopadzie 1956 r., podjął przerwane studia medyczne. Nie pozwolono mu jednak zrobić doktoratu, gdyż wciąż figurował w centralnym rejestrze skazanych. Pracował we Wrocławiu jako pulmonolog.

Po 1989 r. został prezesem Dolnośląskiego Związku Żołnierzy AK oraz Honorowym Prezesem Rady Naczelnej Światowego Związku Żołnierzy AK.

W latach 1997–2001 był zastępcą kierownika, a następnie do lutego 2002 r. kierownikiem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w rządzie Jerzego Buzka.

Odnaczony Krzyżem Walecznych, Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami (na emigracji w 1948 r.), Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2003 r.).

Bogusław Klimsa (ur. 1946) – muzyk, dziennikarz, kompozytor muzyki teatralnej i piosenek, reżyser telewizyjny, twórca programów kabaretowych i estradowych.

Studiował geologię na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego. We wczesnych latach swojej aktywności włączył się w studencki ruch kulturalny. Działal w Studio Piosenki studenckiego klubu „Pałacyk”, studenckich teatrach „Riposta” i „Kalambur”, współtworzył Kabaret Ojców. Przez wiele lat pełnił funkcję kierownika muzycznego Teatru Mimu „Gest”, a także Wrocławskiego Teatru Lalek.

Jest autorem muzyki teatralnej oraz opracowań muzycznych ponad 80 spektakli w teatrach dramatycznych, lalek i pantomimy na terenie całej Polski, a także Europy m.in. w Szwajcarii, Finlandii, Hiszpanii. Opracowywał i komponował muzykę do dwóch ostatnich przedstawień autorstwa Henryka Tomaszewskiego w jego teatrze pantomimy. Twórca ponad 200 piosenek, wykonywanych m.in. przez: Teresę Tutinas, Ewę Sadowską, Ninę Urbano, Piotra Fronczewskiego, Jacka Borkowskiego, Krystynę Tkacz, Jana Kaczmaraka oraz kabaret „Elita”.

Wieloletni dziennikarz, kierownik Redakcji Muzycznej oddziału wrocławskiego TVP. Przez kilka lat pełnił funkcję prezesa dolnośląskiego oddziału, a potem Rady Głównej

Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Warszawie, a także prezesa oddziału ZAKR we Wrocławiu. Twórca kilkunastu filmów dokumentalnych, kilkudziesięciu telewizyjnych programów edukacyjnych, muzycznych, dokumentujących życie kulturalne naszego miasta, w tym zapisów koncertów muzyki klasycznej, rozrywkowej i rocka oraz jazzu. Współtworzył telewizyjny magazyn aktualności muzycznych „Tuba”, a także transmisje prestiżowych wrocławskich festiwali muzycznych (Wratislavia Cantans, Przegląd Piosenki Aktorskiej, Jazz nad Odrą).

Bogusław Klimsa jest autorem cyklu książek „Muzyka rozrywkowa we Wrocławiu 1945–2000”, na który składają się 3 tomy: *Jazz, Rock, Estrada*. Żadne inne miasto w Polsce nie doczekało się tak obszernego opracowania poświęconego historii muzyki rozrywkowej. Jest także współautorem uznanej i nagradzanej 2-tomowej monografii festiwalu Jazz nad Odrą.

Członek sekcji kompozytorskiej ZAIKS, Związku Polskich Autorów i Kompozytorów Utworów Rozrywkowych ZAKR, Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych SAWP, Związku Autorów i Producentów Audiowizualnych SFP – ZAPA. Współtworzył i jest dyrektorem artystycznym Wrocławskiego Teatru Piosenki.

Ewa Kobel – historyk, pedagog, popularyzatorka wiedzy o Wrocławiu i Dolnym Śląsku.

Ukończyła kulturoznawstwo i historię na Uniwersytecie Wrocławskim oraz podyplomowe studia z zakresu historii sztuki (Poznań), semiologii (Kraków), śląskoznawstwa i bibliotekoznawstwa (Wrocław). Przez blisko 30 lat pracowała jako nauczyciel historii i wicedyrektor XII Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Chrobrego we Wrocławiu. Była autorką 20 edukacyjnych programów artystycznych poświęconych historii Polski oraz współorganizatorką licznych wystaw, projektów edukacyjnych i sesji naukowych. Przygotowała też 4 słynne Gale Jubileuszowe „Dwunastki” prezentowane na scenie wrocławskiego Teatru Polskiego.

Uczestniczyła w przygotowaniu i wdrażaniu programu „Nowa matura”, była współautorką powstałych w związku z tym projektem wydawnictw metodycznych.

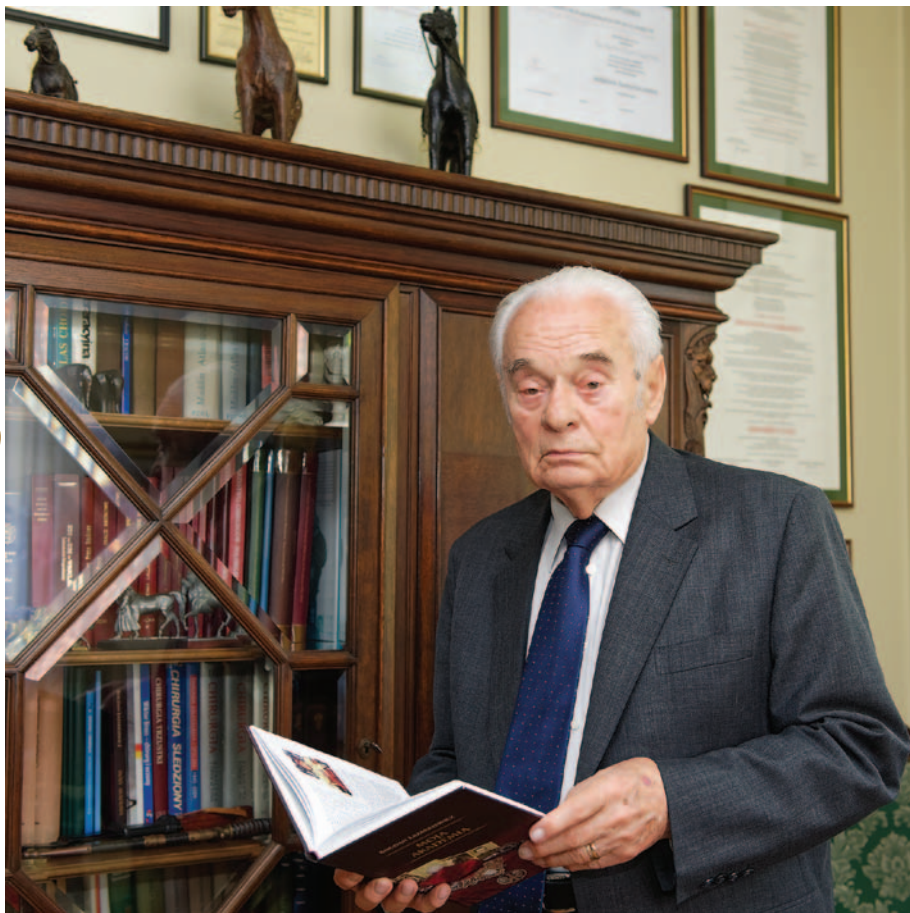
Pozostając wierna swej największej pasji, jaką jest historia, i swemu powołaniu, jakim jest jej popularyzowanie w różnych środowiskach, woluntarystycznie prowadzi prelekcje i przygotowuje wystawy plenerowe poświęcone ważnym wydarzeniom i postaciom z narodowej historii. Jest autorką pi-semka historycznego „Parafialny Niezbędny Patriotyczny”, nieodpłatnie kolportowanego wśród mieszkańców wrocławskich Złotników.

Dla lokalnej społeczności organizuje rozmaite przedsięwzięcia o charakterze artystycznym i patriotyczno-religijnym. Jest też bardzo zaangażowana w aktualnie wdrażany społeczny projekt budowy Centrum Spotkań mającego pełnić rolę domu kultury dla Złotników i kilku sąsiednich osiedli.

Zainteresowanie historią lokalną znalazło odzwierciedlenie m.in. w 2 monumentalnych opracowaniach popularnonaukowych jej autorstwa: *Patroni wrocławskich ulic, placów i zaułków* (2008) oraz *Lista obecności, czyli 700 postaci związanych z dawnym i współczesnym Wrocławiem* (2017).

Przez fakt, iż decyzją autorki obie publikacje nie były przeznaczone do obiegu komercyjnego, lecz pisane były z myślą o wrocławskich placówkach oświatowych, bibliotekach, przewodnikach miejskich i instytucjach zajmujących się na różnych polach – przede wszystkim hobbystycznie – Wrocławiem, można uznać je za niezwykle dar i prezent dla Wrocławia i jego mieszkańców. Autorka „sprezentowała” miastu i społeczności lokalnej swój czas, a przede wszystkim ogromną wiedzę i pasję, zarażającą tą pasją czytelników.

Za działalność dydaktyczną została uhonorowana Medalem Edukacji Narodowej oraz (kilkukrotnie) nagrodami Kuratora Oświaty i Prezydenta Miasta.

Bogdan Łazarkiewicz (ur. 1929) – chirurg, naukowiec i nauczyciel akademicki, profesor i rektor Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Po ukończeniu studiów w 1954 r. rozpoczął pracę w Szpitalu Miejskim im. Ludwika Rydygiera we Wrocławiu, najpierw w Katedrze Anatomii Opisowej Wydziału Lekarskiego (jeszcze w trakcie studiów), a później na Oddziale Chirurgicznym. W 1961 r. został pracownikiem naukowym w II Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu. Tam spędził prawie 40 lat swojego zawodowego życia, zdobywając kolejne stopnie i tytuły naukowe. Od 1980 r. przez 20 lat kierował II Katedrą i Kliniką Chirurgii. Przez dwie kadencje (1978–1984) był prorektorem, a w latach 1987–1990, wybranym przez społeczność akademicką w demokratycznych wyborach, rektorem Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

W okresie kierowania Kliniką doprowadził do podniesienia standardów leczenia pacjentów. W Klinice powstała Pracownia Endoskopowa, Oddział Intensywnego Nadzoru Pooperacyjnego oraz Międzykliniczna Pracownia Doświadczalna, w której prowadzone były interdyscyplinarne projekty naukowe sprzyjające rozwojowi kadry. Jest promotorem 22 doktorów nauk medycznych i 4 habilitantów. W swoim dorobku ma ponad 250 publikacji, w tym kilka skryptów dla

studentów. Jest też autorem monografii *Chirurgia na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej* oraz *Prezesa Towarzystwa Chirurgów Polskich 1889–2002*, a także wspomnień *Refleksje chirurga* oraz *Moja akademia*, dzięki którym poznać można początki powojennej chirurgii we Wrocławiu.

Profesor Łazarkiewicz był przez 17 lat konsultantem regionalnym ds. chirurgii dla Dolnego Śląska. Działal w szeregu towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. Był m.in. przewodniczącym Wrocławskiego i Dolnośląskiego Oddziału Towarzystwa Chirurgów Polskich (1993–1995) oraz prezesem Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich (1989–1991), a także organizatorem 55. Kongresu Chirurgów Polskich we Wrocławiu (1994).

Jest doktorem *honoris causa* 2 wrocławskich uczelni – Akademii Rolniczej (2002) i Akademii Medycznej (2009).

Za swoją działalność otrzymał liczne odznaczenia i nagrody, m.in.: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1982), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1990), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1999), a także Medal Komisji Edukacji Narodowej, medale „Academia Medica Wratislaviensis” (1984) i „Gloria Medicinæ” (2001).

Tomasz Skrzypek (ur. 1967) – pierwszy zawodowy mistrz Polski i od 1997 r. trener kadry Polski w kickboxingu, współzałożyciel klubu Fighter Wrocław.

Jest wrocławianinem z urodzenia. Swoją przygodę ze sportem zaczynał od gry w piłkę nożną w klubie Włóknarz Wrocław. Jako nastolatek, pod wpływem filmów z Bruce Lee, równolegle zaczął trenować karate.

Najważniejszy moment w jego karierze sportowca to rok 1990 i zdobycie tytułu pierwszego zawodowego mistrza Polski w kickboxingu. Tomasz Skrzypek, zanim został szkoleniowcem, wywalczył 5 tytułów mistrza kraju, w tym 2 zawodowe. Zdobył wicemistrzostwo Związku Radzieckiego (1990) i mistrzostwo Bułgarii (1990). Trzykrotnie walczył na mistrzostwach świata. Przez największe organizacje zawodowe w kickboxingu był klasyfikowany na 3. miejscu na świecie.

W 1992 r. wraz z Krzysztofem Polackiem założyli działający do dziś klub Fighter Wrocław, który jest kolebką wrocławskiego kickboxingu. Klub wychował około 5000 zawodników. W jego barwach sportowcy zdobyli 16 tytułów mistrza świata, 10 tytułów mistrza Europy oraz wiele tytułów mistrza Polski, 14 razy wygrywając klasyfikację medalową mistrzostw Polski. W pracy zarówno nauczyciela wychowania fizycznego, jak i szkoleniowca, stawia przede wszystkim na

prawidłowy rozwój młodych ludzi, w szczególności tych wywodzących się z najtrudniejszych środowisk społecznych.

Tomasz Skrzypek od 20 lat trenuje zawodników reprezentacji Polski w K1. Jego podopieczni zdobyli 25 tytułów mistrza świata i 23 tytuły mistrza Europy, pięciokrotnie wygrywając klasyfikację medalową mistrzostw świata. Podsumowaniem jego pracy był rok 2017, w którym prowadzona przez niego i Tomasza Mamulskiego kadra Polski K1 zdobyła 2 złote, 2 srebrne i 3 brązowe medale podczas igrzysk The World Games we Wrocławiu i została najlepszą drużyną K1 tego wydarzenia. Ponadto wychowanek Fightera Wrocław Michał Turyński jako pierwszy Polak w historii wygrał walkę na gali najbardziej prestiżowej federacji kickboxingu „Glory” i w lutym 2018 r. obronił pas zawodowego mistrza świata organizacji WAKO. Na zakończenie 2017 r. kadra Polski w K1 prowadzona przez Tomasza Skrzypka i Tomasza Mamulskiego wróciła z mistrzostw świata z Budapesztu z rekordową liczbą medali (2 złote, 2 srebrne, 6 brązowych), osiągając najlepszy wynik w historii.

Zdobył wiele nagród, wśród nich zwycięstwo w plebiscycie „Gazety Wrocławskiej” na najlepszego trenera roku na Dolnym Śląsku (2013), pierwszego „Herosa” PZKB (2017), a także nagrodę Stanleya 2007 – prestiżowe wyróżnienie w świecie sportów walki.

Maria Woś (ur. 1934) – nauczycielka, dziennikarka radiowa związana z Polskim Radiem Wrocław. Urodziła się we Lwowie, w roku 1946 ekspatriowana do Wrocławia. W 1955 r. ukończyła polonistykę na Uniwersytecie Wrocławskim i rozpoczęła pracę w zawodzie nauczyciela języka polskiego we wrocławskim IX LO. Od 1958 r. dziennikarka Rozgłośni Wrocławskiej Polskiego Radia. Pracowała kolejno w redakcjach: łączności ze Słuchaczami, Młodzieżowej, Oświatowej i Literackiej. Za swoje najcenniejsze przygody zawodowe tego okresu uważa redagowanie w latach 1965–1969, razem z utalentowanymi młodymi ludźmi, cyklicznej audycji „My nastolatki”, w latach 1976–1981 udział w ogólnopolskim cyklu radiowych lekcji języka polskiego „Radio – szkole” oraz w latach 1963–1981 opracowywanie oprawy muzycznej znacznej części audycji Redakcji Literackiej.

Od 1980 r. była członkiem zespołu dążącego do zmian w mediach w NSZZ „Solidarność”. W stanie wojennym odeszła z radia i pracowała jako nauczycielka języka polskiego, kolejno w kilku liceach. Współpracowała także z ogólnopolskimi tygodnikami katolickimi („Niedziela” i „Gość Niedzielny”) oraz lokalnym („Nowe Życie”). Jednocześnie uczestniczyła w działalności Arcybiskupiego Komitetu Charytatywnego, obserwując i dokumentując procesy polityczne. Wiosną 1989 r.

na zaproszenie Komitetu Obywatelskiego w kilkusobowym zespole realizowała radiową kampanię wyborczą „Solidarności”.

Po wygranych wyborach w 1989 r. wróciła do radia, z którym jest związana do dziś. Możemy jej słuchać w każdy czwartek w programie „Wieczór z kulturą”. 1 lutego 2018 r. roku obchodziła 60-lecie pracy radiowej.

Jej ostatnią audycją był przygotowany razem z Leszkiem Długoszem (technikiem, przewodniczącym radiowej „Solidarności”) tryptyk na XXV-lecie Związku „Cud Sierpniowy”.

Maria Woś jest osobą niezwykle konsekwentną, wrażliwą i odważną. Piękna polszczyzna, dorobek kulturalny i intelektualny pokoleń, tradycje patriotyczne, które wyniosła z rodzinnego domu, poczucie odpowiedzialności za świat, który tworzymy – to podstawowe wartości, jakie przekazuje swoim odbiorcom.

W 2003 r. koledzy z Wrocławskiego Oddziału SDP i syndykatu SDRP wyróżnili ją Nagrodą im. Tadeusza Szweda. W 2008 r. minister kultury nadał jej medal „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”. Ponadto odznaczona została Złotym Krzyżem Zasługi (2006) i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2011). W 2014 r. środowisko dziennikarzy przyznało jej za całokształt pracy nagrodę „Dziennikarz na Med(i)al”.

Klub Honorowych Dawców Krwi PCK Polar-Whirlpool – założony 31 października 1973 r. jako Klub Honorowych Dawców Krwi POLAR, pod obecną nazwą istnieje od reorganizacji zakładu.

„Oddając krew, ratujesz życie” – ta maksyma od wielu lat przyświeca członkom jednego z najstarszych i najprężniej działających klubów na terenie Wrocławia. W ciągu 45 lat działalności Klubu udało się pozyskać ponad 11 tys. 450 litrów krwi.

Klub współpracuje z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa oraz z Wrocławskim Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa. Wspólnie organizowane są akcje poboru krwi na terenie firmy Whirlpool, na Rynku Psiego Pola oraz w Centrum Handlowym Korona.

Podstawowymi celami działania Klubu są: promowanie, upowszechnianie i wspieranie wszelkich akcji służących krwiodawstwu, organizacja akcji grupowego oddawania krwi, organizacja doraźnych akcji w przypadkach nagłej potrzeby – tzw. akcje „Na ratunek”, organizowanie imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych, integracja krwiodawców, wolontariuszy i sympatyków Honorowych Dawców Krwi.

Poza systematyczną działalnością statutową, członkowie Klubu angażują się w liczne akcje o charakterze charytatywnym, pomo-

cowym i szkoleniowym. W ostatnich latach były to m.in.: organizowanie od 2013 r. wspólnie ze strażą pożarną szkoleń Grupy Ratownictwa Medycznego PCK w zakresie odszukiwania osób z rumowisk m.in. po katastrofach naturalnych, ufundowanie sprzętu medycznego dla Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa do celów szkoleniowych oraz defibrylatora szkoleniowego dla grupy ratownictwa, przekazanie sprzętu AGD dla Ośrodka Interwencji Kryzysowej w powiecie wyszkowskim oraz dla organizacji pożytku publicznego zajmujących się pomocą dla rodzin, ufundowanie upominków dla młodych wrocławian systematycznie oddających krew, udział w cyklicznych i doraźnych zbiórkach darów.

W 15. rocznicę powstania – w 1988 r. – Klub HDK PCK Polar-Whirlpool otrzymał sztandar. Do szarfy sztandaru wpięto wtedy odznakę „Zasłużony Dawca Krwi II stopnia” oraz wiele innych odznaczeń z zaprzyjaźnionych klubów z terenu całej Polski.

Klub został także odznaczony Odznaką Honorową Polskiego Czerwonego Krzyża IV stopnia (1986), III stopnia (1995) oraz II stopnia (2003).

Andrzej Lange (ur. 1942) – naukowiec, lekarz immunolog, hematolog, transplantolog kliniczny, założyciel i kierownik najdłuższej działającego w Polsce ośrodka przeszczepiania szpiku, dyrektor Dolnośląskiego Centrum Transplantacji Komórkowych i Krajowego Banku Dawców Szpiku, pionier w dziedzinie medycyny regeneracyjnej, kierownik Laboratorium Immunologii Klinicznej Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu, honorowy członek Królewskiego Kolegium Lekarzy w Londynie.

Urodził się w Krakowie. Do Wrocławia przywozła go mama, i choć nie był to jego osobisty wybór, okazał się słuszny, ponieważ pokochał to miasto, związując się z nim na stałe. Tutaj spotkał swoją pierwszą miłość, kupił pierwsze mieszkanie, w nieistniejącym już dziś Szpitalu Wojewódzkim przy pl. 1 Maja otrzymał pierwszą pracę.

Tytuł doktora (1971) i doktora habilitowanego (1978) uzyskał na Akademii Medycznej we Wrocławiu. W 1986 r. otrzymał tytuł profesora. W dwa lata po obronie habilitacji (1980) został kierownikiem Laboratorium, a następnie Zakładu Immunologii Klinicznej w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu (1992–2012). W tym samym czasie (1980–2002) rozpoczął również pracę jako ordynator Oddziału Immunoterapii Szpitala im. K. Dłuskiego we

Wrocławiu, który dzięki staraniom Andrzeja Langego dał początek Dolnośląskiemu Centrum Transplantacji Komórkowych (2002). Jego integralną częścią stał się pierwszy w Polsce rejestr niespokrewnionych dawców szpiku. W zespole prof. Langego przeprowadzono ponad tysiąc zabiegów przeszczepu komórek krwiotwórczych w białaczkach i wrodzonych niedoborach u dzieci oraz komórek macierzystych dla rekonstrukcji naczyń krwionośnych w skrajnie niedokrwionych kończynach. Stworzono wiele nowatorskich rozwiązań, takich jak metoda pozyskiwania komórek macierzystych wątroby do komórkowych przeszczepień tego narządu.

Profesor jest autorem ponad 200 prac naukowych, a także laureatem wielu nagród i wyróżnień, m.in. Złotego Krzyża Zasługi (1989), Medalu Collegium Ramazzini (1993), Nagrody Indywidualnej „Insigne Decorum Pro Transplantationibus Fovendis” nadanej przez Polskie Towarzystwo Transplantacyjne (1999), Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego za szczególne osiągnięcia dla Regionu (2013). W 2016 r. za „osiągnięcia lekarskie, które otworzyły nowe drogi leczenia pacjentów” został Honorowym Członkiem Królewskiego Kolegium Lekarzy w Londynie.

Z zamiłowaniem Andrzej Lange zajmuje się rolnictwem i hodowlą koni.

Józef Lisowski (ur. 1956) – lekkoatleta, trener lekkiej atletyki. Od jego nazwiska polską drużynę sztafetową 4 x 400 metrów nazwano „Lisowczykami”, nawiązując jednocześnie do nazwy budzących strach w całej XVII-wiecznej Europie oddziałów lekkiej jazdy polskiej.

Swoją przygodę ze sportem rozpoczął w dzieciństwie. Biegał jako sprinter w niższych kategoriach wiekowych, zdobywając srebrny i brązowy medal na mistrzostwach Polski. Osiągnął wtedy swój rekord życiowy 10,8 sek. na 100 m. Jednak, jak sam mówi, nigdy nie był tak dobry jak jego podopieczni, dlatego też postanowił rozwijać się w innym kierunku. Impulsem do rezygnacji z biegania stała się również lektura literatury sportowej, której z zapałem się oddawał. Dzięki temu dostrzegł, jak wiele nieracjonalnych decyzji podejmowanych jest przez trenerów podczas treningów.

Ukończył Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Swoją karierę zawodową jako trener rozpoczął w 1979 r., pracując początkowo w szkołach o profilu sportowym, a następnie w Śląsku Wrocław i AZS AWF Wrocław (2002). Pierwsze drużyny lekkoatletyczne, którymi się opiekował, były kobiece. Dzięki ciężkiej pracy i dobrej współpracy z trenerem osiągały one sukcesy, zdobywając medale na spartakiadach i mistrzostwach Polski, zarówno w biegach indywidualnych, jak i w sztafetach. Swoje prawdziwe powołanie,

pracę z grupą męską, odkrył w wyniku zbiegu okoliczności, zastępstwa za chorego kolegę. Od 1994 r. Józef Lisowski prowadzi polską drużynę sztafetową 4 x 400 mężczyzn, której sukcesy odnoszone w kraju i za granicą, budzą podziw nie tylko zagorzałych fanów sportu.

„Lisowczycy” trzykrotnie brali udział w finałowym biegu Igrzysk Olimpijskich: w 1996 r. w Atlancie, w 2000 r. w Sydney i w 2008 r. w Pekinie. Zdobyli 1 złoty (1999) i 3 brązowe medale mistrzostw świata (1997, 2001, 2003), 1 srebrny (1998) i 1 brązowy (2002) medal mistrzostw Europy, 2 złote (2001, 2018), 2 srebrne (1998, 2006) i 1 brązowy (2003) medal halowych mistrzostw świata, 2 złote (2002, 2018) i 2 brązowe (2007, 2009) medale halowych mistrzostw Europy.

W 2009 r., po dyskwalifikacji zawodników z USA, polskiej drużynie przyznano złoty medal mistrzostw świata w Sewilli (1999).

Na mistrzostwach świata w Atenach (1997) podopieczni trenera Józefa Lisowskiego po raz pierwszy w historii polskiej lekkoatletyki osiągnęli wynik poniżej 3 minut, bijąc tym samym rekord Polski ustanowiony w 1968 roku. W halowych mistrzostwach świata w Maebashi (1999) pobili halowy rekord Polski, a w halowych mistrzostwach świata w Birmingham (2018) – rekord świata.

W 1998 r. „Przegląd Sportowy” przyznał Józefowi Lisowskiemu tytuł trenera roku.

Palarnia Etno Café – powstała we Wrocławiu w 2012 r. jako pierwsza polsko-etiopska spółka importująca kawę do Polski. Była wynikiem miłości do kawy i przyjaźni ludzi obdarzonych pasją. Nie ustając w poszukiwaniach najwyższej jakości, w niedługim czasie marka rozpoczęła także współpracę z plantatorami w Rwandzie, Kenii, Salwadorze, Papui Nowej Gwinei i Brazylii.

Pierwsza kawiarnia została otwarta w 2015 r. w „okrąglaku” na ul. Świdnickiej. W wyniku dużego zainteresowania szybko powstały kolejne punkty. Początkowo tylko we Wrocławiu (2016): Etno Café Pasaż Grunwaldzki i Etno Café OVO, a następnie w wybranych miastach w Polsce: Lesznie (2016), Poznaniu (2016), Szczecinie (2016), Warszawie (2016), Gdańsku (2018). Obecnie sieć posiada 16 swoich kawiarni, z czego 9 znajduje się w stolicy Dolnego Śląska, w tak ważnych turystycznie i uczęszczanych lokalizacjach jak Bar Barbara czy centrum handlowe Wrocławia. W 2016 r. marka otworzyła Browar Kawowy Etno Café i stworzyła pierwszą na rynku polskim butelkowaną kawę macerowaną.

Etno Café jest młodą, dynamicznie rozwijającą się firmą, która nie tylko buduje pozycję Wrocławia w sferze biznesu i promuje lokalną przedsiębiorczość, ale stwarza kolejne, wyjątkowe miejsce spotkań ludzi.

Jak mówią właściciele marki: „Staramy się, by kawiarnie Etno Café oprócz wygodnej kanapy i dobrego ciacha, dawały ludziom chwilę niespieszności, którą odnajdą przy naszej kawie”.

Od czasu otwarcia pierwszej kawiarni Etno Café zdobyło wiele prestiżowych nagród i wyróżnień. W lipcu 2016 r. Etno Café Okrąglak uznane zostało za kawiarnię roku w konkursie Sweet and Coffee Awards, a rok później, podczas Sweet and Coffee Awards, nagrodzone. W 2017 r. marka zdobyła laury w konkursie Food Awards w kategoriach „Kawiarnia roku” (Etno Café Marszałkowska w Warszawie), „Nowatorska strategia marketingowa” oraz „Efektywny rozwój sieci”, a w 2018 r. wygrała z tak silnymi i rozpoznawalnymi na całym świecie sieciami jak Starbucks i Costa Coffee w CEE Retail Real Estate w kategorii „Coffeeshop Retailer”.

Fundacja OK, Art – powstała w 2012 r. z inicjatywy Mariusza Mikołajka, Witolda Liszkowskiego i Jana Mikołajka. Celem, jaki postawili sobie założyciele, i który z pasją urzeczywistniają, jest współdziałanie różnych podmiotów w dziedzinie sztuki.

Do tej pory Fundacji udało się zaangażować 3 duże projekty: „Nasze podwórko” – prowadzony od 2013 r., będący realizacją jej autorskiego programu funkcjonowania Ośrodka Kulturalnej Animacji Podwórkowej (OKAP) przy ul. Roosevelta 5A, oraz 2 podwórkowe murale „Podwórko – nasze atelier” (2014–2015) i „Podwórko – odkrywanie sztuki” (2017) obejmujące ulice Roosevelta, Jedności Narodowej i Słowiańską.

Swoim pierwszym działaniem Fundacja chciała wpisać się w program rewitalizacji Nadodrza i przyczynić się do zmian, które miasto starało się wprowadzić w dzielnicy. Jednak nikt z założycieli nie wiedział, czy ich propozycje zyskają akceptację mieszkańców i czy zechcą oni współdziałać z ekipą Fundacji.

Pomimo obaw Ośrodek Kulturalnej Animacji Podwórkowej okazał się sukcesem. Szeroka oferta warsztatów plastycznych, wystawy, okazjonalne uroczystości, wreszcie wspólne realizowanie pomysłów i pogłębianie pasji, wpłynęły pozytywnie na relacje między mieszkańcami i artystami, jak również pomiędzy samymi mieszkańcami.

Dlatego też rok później, również na Nadodrze, przystąpiono do kolejnego zadania – stworzenia muralu podwórkowego. Nowatorskim założeniem projektu był podmiotowy udział mieszkańców w jego powstawaniu. Ludzie nie tylko zgłaszali swoje propozycje tematyczne i realizacyjne, ale włączali się czynnie w wykonanie muralu. W pracę zaangażowali się artyści i wrocławianie w różnym wieku i różnych profesjach. Zacieśniały się więzi, a nawet budowały przyjaźnie pomiędzy mieszkańcami okolicznych kamienic. Wspólna praca pozwoliła na poznanie się ludzi, którzy nie znali się latami, choć mieszkali w sąsiedztwie.

Przez dwa lata od powstania muralu nie zanotowano ani jednego aktu wandalizmu. Coraz liczniejsze grupy wycieczek zaczęły odwiedzać Nadodrę, a dzielnica stała się widoczna we wzmiankach na portalach społecznościowych. Mieszkańcy drugiego podwórka przy ul. Roosevelta z własnej inicjatywy zebrali ponad 300 podpisów pod petycją o powstanie kolejnego muralu. Tak narodził się projekt „Podwórko – odkrywanie sztuki”.

„Obszar sztuki” zainicjowany przez Fundację OK, Art buduje więzi społeczne, które wpływają na zwiększenie samoakceptacji, przekładającej się na aktywniejszą postawę życiową, chęć samorealizacji, a także zmiany otoczenia na miejsce bardziej przyjazne i inspirujące.

10. Światowe Igrzyska Sportowe The World Games Wrocław 2017 – największa impreza sportowa w Polsce w 2017 roku. W trakcie Igrzysk we Wrocławiu i 3 miastach partnerskich zaprezentowało się ponad 3,5 tysiąca sportowców ze 113 krajów świata, którzy rywalizowali na ponad 20 obiektach w 31 dyscyplinach sportowych. Zmagania zawodników były transmitowane do przeszło 110 krajów, w tym do Chin, Niemiec, Rosji i Francji. W wydarzeniach wzięło udział 240 tysięcy osób, na zawody sportowe sprzedano niemal 90% biletów.

Wrocław, jako gospodarz Igrzysk, zebrał doskonale recenzje za organizację, logistykę, jakość usług, transport i atrakcyjność samego miasta dla turystów. The World Games 2017 otrzymało tytuł Imprezy Sportowej Roku w prestiżowym plebiscycie „Przeglądu Sportowego”.

Trudno byłoby jednak zorganizować tak wielką imprezę bez wysokiej klasy specjalistów, którzy wezmą na siebie ciężar jej powodzenia. Dla Wrocławia i 10. Światowych Igrzysk Sportowych The World Games 2017 byli nimi Marcin Przychodny i Adam Roczek.

Marcin Przychodny (ur. 1980) – były prezes Wrocławskiego Komitetu Organizacyjnego 10. Światowych Igrzysk Sportowych The World Games 2017 (2016–2017). W latach 2008–2016 pełnił funkcję dyrektora Wydziału

Sportu Turystyki i Rekreacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. W swoim dorobku zawodowym ma udział komitecie organizacyjnym Euro 2012 we Wrocławiu (2012) i komitecie zawodów Pucharu Świata w narciarstwie biegowym na Polanie Jakuszyckiej w Szklarskiej Porębie (2014). Od stycznia 2018 r. jest prezesem WKS Śląsk Wrocław SA.

Adam Roczek (ur. 1967) – były wiceprezes Komitetu Organizacyjnego 10. Światowych Igrzysk Sportowych The World Games 2017 (2016–2017), od wczesnych lat związany ze sportem. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego (2009), prezes studenckiego klubu sportowego AZS Uniwersytetu Wrocławskiego (1990–1997), wiceprezes stowarzyszenia sportu akademickiego AZS na Dolnym Śląsku (2003–2015), wiceprezes Zarządu Głównego AZS (2005–2015). W latach 2004–2008 był członkiem komisji sportu masowego Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Pełnił funkcję Członka Zarządu (2003), skarbnika (2005–2007), dyrektora sportowego (2007–2011), a od 2012 r. jest prezydentem Europejskiego Stowarzyszenia Sportu Akademickiego. Za pracę na rzecz sportu był wielokrotnie wyróżniany, m.in. odznaką za zasługi dla kultury fizycznej przyznawaną przez Ministra Sportu (1997) oraz brązowym (2001) i srebrnym (2009) Krzyżem Zasługi.

Honorowe obywatelstwo

– nowożytna historia tej zaszczytnej godności, nadawanej osobie o wielkich zasługach i ogromnym autorytecie moralnym, sięga czasów rewolucji francuskiej (fr. *bourgeois honoraire*). W 1792 roku rząd rewolucyjnej Francji nadał zaszczytny tytuł honorowego obywatela Francji Tadeuszowi Kościuszce jako wyraz uznania dla jego walki o ideały wolności. W tym samym roku tytuł ten otrzymał również Fryderyk Schiller za rewolucyjne przesłanie *Zbójców*.

Honorowe obywatelstwo przyznawane jest na całym świecie, zarówno przez państwa, jak i regiony oraz miasta. Otrzymują je artyści, pisarze, uczeni, politycy, osoby zasłużone dla kraju lub lokalnej społeczności, organizacje i instytucje. Jednym z bardziej znanych – i niezwykle rzadkim, gdyż jak dotąd zdarzyło się to tylko siedem razy – przykładów nadania tytułu honorowego obywatelstwa USA było przyznanie tej godności przez Kongres USA jako pierwszemu w 1963 roku Winstonowi Churchillowi. Jako siódmy otrzymał ten tytuł pośmiertnie w 2009 roku Kazimierz Pułaski.

Honorowe Obywatelstwo Wrocławia

– nadawane jest przez władze miejskie w celu wyróżnienia osób szczególnie zasłużonych dla Wrocławia. Tytuł przyznawano osobom piastującym wysokie urzędy, przede wszystkim politykom i wojskowym. Obywatelstwo tytułarne otrzymywały osoby spoza Wrocławia: politycy, uczeni, literaci i artyści. Niektórzy z nich urodzili się lub zmarli we Wrocławiu.

Po raz pierwszy Rada Miejska Wrocławia przyznała tytuł honorowego obywatela miasta w 1870 roku. Otrzymał go Carl Ludwig August baron von Ende, starosta powiatu ziemskiego wrocławskiego. Do 1933 roku uhonorowano 24 osoby, m.in. niezwykle zasłużonego dla Wrocławia nadburmistrza Georga Bendera oraz pisarza Gerharda Hauptmanna, laureata nagrody Nobla z 1912 roku.

W 1993 roku Rada Miejska Wrocławia ustanowiła tytuł *Civitate Wratislaviensi Donatus*. Jako pierwszego uhonorowano tym tytułem prof. Alfreda Jahna, rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1962–1968.

Nagrody Miasta Wrocławia

– uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 stycznia 1993 roku ustanowione zostały 3 wyróżnienia: tytuł *Civitate Wratislaviensi Donatus* – przyznawany osobom odgrywającym istotną rolę w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym Wrocławia, Nagroda Wrocławia – którą Rada Miejska przyznaje osobom i instytucjom za całokształt ich pracy na rzecz miasta na wniosek Komisji Nominacyjnej (do 2002 roku Rady Nominacyjnej), oraz Nagroda Prezydenta Wrocławia – przyznawana osobom i instytucjom za działalność i osiągnięcia w mijającym roku po zasięgnięciu opinii Komisji Nominacyjnej. Komisja Nominacyjna ma charakter doraźnej komisji Rady Miejskiej. W jej skład wchodzi 12 radnych, a jej pracom przewodniczy Przewodniczący Rady.

Uprawnionymi do składania wniosków o nadanie Nagrody Wrocławia są: Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia i jej komisje oraz Prezydent Wrocławia, a także organizacje działające na terenie miasta.

O Nagrodę Prezydenta Wrocławia wnioskować mogą: Prezydent Wrocławia, komisje Rady Miejskiej i pozostałe organizacje. Wszystkie wnioski kierowane są bezpośrednio do Komisji Nominacyjnej. Obydwa rodzaje nagród są przyznawane corocznie 24 VI – w dniu Święta Wrocławia, a zarazem patrona miasta, św. Jana Chrzyciela.

1993

Alfred Jahn

1994

Tadeusz Różewicz

1995

Henryk Tomaszewski

1996

Henryk Gulbinowicz

1997

Jan Paweł II

1998

Jerzy Grotowski

1999

Wojciech Dzieduszycki
(zrzekł się tytułu w 2006 r.)

2000

Jan Nowak-Jeziorański

2001

Václav Havel

2002

Norman Davies

2003

Andrzej Wajda

2004

Władysław Bartoszewski

2005

Lech Wałęsa

2006

Sylwester Chęciński

2007

Kurt Masur

2008

Dalajlama XIV

2009

Urszula Koziół

2010

Aleksandra Natalli-Świat
Władysław Stasiak
Jerzy Szmajdziński

2011

Władysław Frasyniuk

2012

Eugeniusz Get-Stankiewicz

2013

Bogdan Zdrojewski

2014

Jan Miodek

2015

ks. Stanisław Orzechowski „Orzech”
o. Ludwik Wiśniewski

2016

Adolf Juzwenko
Karol Cyryl Modzelewski
Kornel Morawiecki

2017

Bente Kahan
Włodzimierz Jarmundowicz
Jerzy Kapłański

1993

1. Roman Aftanazy
2. Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta

1994

1. Marek Dyżewski
2. Wanda Tomaszewska
3. Ewa Unger
4. Dawna Polonia Wrocławska

1995

1. Andrzej Jochelson
2. Dolnośląska Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych we Wrocławiu

1996

1. Stanisław Mięgisz
2. Andrzej Wiszniewski
3. Zespół Rozgłośni Polskiego Radia we Wrocławiu

1997

1. Wojciech Dzieduszycki
2. Jan Feliks Sarosiek
3. Wydawnictwo Dolnośląskie

1998

1. Marek Rostecki
2. Tadeusz Zipser
3. Zespół architektów: Wacław Hryniewicz, Wojciech Jarząbek, Jan Matkowski

1999

1. Janina Bogusławska-Jaworska
2. Maciej Łagiewski
3. Kabaret „Elita”

2000

1. Stefan Arczyński
2. Sylwester Chęciński
3. Jan Miodek
4. Miesięcznik „Odra”

2001

1. Maria i August Wilhelm Hectowie
2. Renata Mauer-Różańska
3. Ewa Szumańska-Szmorlińska
4. „Notatnik Teatralny”

2002

1. Hans Hallgren
2. Czesław Hernas
3. Leon Kieres
4. Bogdan Ludkowski
5. Uniwersytet Wrocławski

2003

1. Jan Chorostkowski
2. Jan Kaczmarek
3. Wanda Toboła
4. Dzielnica Wzajemnego Szacunku

2004

1. Paweł Jarodzki
2. Henryk Rossa
3. Wojciech Wrzesiński
4. Wydział Aktorski PWST we Wrocławiu

2005

1. ks. Stanisław Orzechowski
2. Janusz Degler
3. Dolnośląska Izba Gospodarcza
4. Parafia pod wezwaniem św. Elżbiety przy ul. Grabiszyńskiej
i parafia pod wezwaniem św. Antoniego przy ul. Kasprowicza

2006

1. René Engel
2. Ryszard Lackner
3. Walentyna Krystyna Wnuk
4. Konwent oo. Bonifratrów prowadzący Hospicjum przy ul. Poświęckiej
5. Departament la Vienne

2007

1. Józef Dudek
2. Natalia Lach-Lachowicz
3. Kornel Morawiecki
4. Arcybiskupi Komitet Charytatywny
5. Teatr Pieśń Kozła

2008

1. Jerzy Czernik
2. Tadeusz Krasoń
3. Józef Łukaszewicz
4. Jan Ślęk
5. Alicja Zawisza

2009

1. Andrzej Nabzdyk
2. Romuald Siepsiak
3. Stanisław Wysocki
4. Bronisław Zathey
5. Związek Polaków na Białorusi

2010

1. Karol Bal
2. Władysław Frasyniuk
3. Jerzy Kos
4. MDK im. Kopernika we Wrocławiu
5. NSZZ Solidarność Region Dolny Śląsk

2011

1. Anette Bußmann
2. Wiesława Drojecka
3. Bogusław Litwiniec
4. Wojciech Witkiewicz
5. Niezależne Zrzeszenie Studentów Region Wrocławski

2012

1. Jan Biliszcuk
2. Ryszard Jadach
3. Włodzimierz Szomański
4. Kazimierz Tumski
5. Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne

2013

1. ks. abp Marian Gołębiewski
2. Anna Hannowa
3. Mieczysław Łopatka
4. Janusz Sybis
5. Teatr Arka

2014

1. ks. Adam Drwięga
2. Wanda Izdebska – s. Anatolia
3. Roman Kołacz
4. Wojciech Kazimierz Siwek
5. Krzysztof Szwagrzyk
6. Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta

2015

1. Ewa Czermak
2. Adam Nowotarski
3. Igor Salamon
4. Józef Zapędzki
5. Klub Ludzi ze znakiem „P”

2016

1. Elżbieta i Stanisław Klimkowie
2. Brat Jerzy Adam Marszałkowicz
3. Zofia Teliga-Mertens
4. Krzysztof Wronecki
5. Akademia Wychowania Fizycznego

2017

1. Adam Domanasiewicz
2. Jacek Kopyś
3. Leszek Możdżer
4. Elżbieta Magdalena Salamon
5. Wojskowy Klub Sportowy „Śląsk”

1992

1. Józef Cynar
2. Krzysztof Pelech
3. Igor Przegrodzki
4. Tadeusz Różewicz
5. Miesięcznik „Odra”
6. Orkiestra Kameralna „Leopoldinum”

1993

1. ks. Franciszek Głód
2. Mariusz Hermansdorfer
3. „Notatnik Teatralny”
4. Teatr Polski

1994

1. Tadeusz Strugała
2. Jerzy Woźniak
3. Teatr Lalek
4. Wydawnictwo Dolnośląskie

1995

1. Adolf Juzwenko
2. Jan Jakub Kolski
3. PWST
4. Pismo Artystyczne „Format”
5. Związek Polskich Artystów Plastyków

1996

1. Arkadiusz Koniecki
2. Wojciech Kościelniak
3. Janusz Zaleski i Jacek Weksler

1997

1. Renata Mauer
2. Marcin Plaza
3. Ogród Botaniczny
4. Wydział Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego

1998

1. Ryszard Mazur
2. Stefan Placek
3. Fundacja Proscen i Teatr K2
4. Open Studio/WRO

1999

1. Aleksandra Kubicz
2. Ewa Michnik
3. Urszula Włodarczyk

2000

1. Tomasz Broda
2. Tymoteusz Karpowicz
3. Aleksandra Kurzak
4. Ryszard Tomaszewski
5. Marek Zieliński

2001

1. Lech Janerka
2. Twórcy wystawy „Wrocław 2000 – moje miasto”:
Włodzimierz Dolatowski, Michał Jędrzejewski, Stanisław Lose, Mieczysław Piróg
3. Sztafeta lekkoatletów:
Jacek Bocian, Józef Lisowski, Robert Maćkowiak, Piotr Rysiukiewicz

2002

1. Marek Danielak
2. Małgorzata Gorący
3. Galeria „Opus”

2003

1. Wojciech Kościelniak
2. Ewa Michnik (nagroda specjalna)
3. Hans Vontobel
4. Komenda Dolnośląskiej Chorągwi ZHP
5. XIV LO im. Polonii Belgijskiej

2004

1. Krzysztof Bojda
2. Krystyna Miłobędzka
3. Elżbieta Popławska-Dobijewska
4. Włodzimierz Szostek
5. Formacja Chłopięca „Legitymacje” (wyróżnienie specjalne):
Sambor Dudziński, Konrad Imiela, Cezary Studniak

2005

1. ks. Andrzej Dziełak i ks. Mirosław Drzewiecki
2. Roman Kołakowski
3. Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych, Chorób Wątroby
i Nabytych Niedoborów Odpornościowych Akademii Medycznej we Wrocławiu
4. Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola

2006

1. Ewa Bohdanowicz
2. Bente Kahan
3. Marek Krajewski
4. Tadeusz Luty
5. ks. Prałat Zdzisław Peszkowski

2007

1. Stanisław Dróżdż
2. Beata Maciejewska
3. Jan Słowikowski
4. Krzysztof Turkowski
5. Mieczysław Zlat

2008

1. Krzysztof Kuliński
2. Krzysztof Wincza
3. ATM Grupa S.A. — Tomasz Kurzewski
4. Katolickie Radio Rodzina — ks. Cezary Chwilczyński
5. Portal „Nasza-Klasa”:
Łukasz Adziński, Michał Bartoszkiewicz, Paweł Olchawa, Maciej Popowicz

2009

1. Piotr Freyberg
2. Ewa Kobel
3. Aleksandra Kubicz
4. Bogusław Ogrodnik
5. Krzysztof Skowroński
6. Kazimiera Anna Wilk
7. Stowarzyszenie „Wratislaviae Amici”

2010

1. Jarosław Fret
2. Tomasz Merta
3. Małgorzata Mikołajczyk
4. Czesław Radzikowski
5. Dolnośląska Izba Gospodarcza

2011

1. Krzysztof Domarecki
2. Roman Gutek
3. Piotr Małachowski
4. Jarosław Pieniak
5. Kolegium Europy Wschodniej

2012

1. Erazm Humienny
2. Marek Bojarski
3. Marek Suchy
4. Zbigniew Rybczyński
5. Drużyna piłkarska WKS Śląsk

2013

1. Waldemar Krzystek
2. Aleksander Mazur
3. Mateusz Morawiecki
4. Liceum Ogólnokształcące nr XIV im. Polonii Belgijskiej
5. Zespół redakcyjny Telewizji Dolnośląskiej TeDe

2014

1. Józef Hałas
2. Martin Ring
3. Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Rodziny NURT
4. Światowy Związek Żołnierzy AK. Okręg Dolnośląski

2015

1. Daniel Richard Marian Davies
2. Roman Duda
3. Grzegorz Dzik
4. Aleksandra Kubas-Kruk
5. Ewa Skrzywanek
6. Mariusz Urbanek
7. Herbert Wilhelm Wirth
8. Wanda Ziembicka-Has

2016

1. Marian Dymalski
2. Krzysztof Jakubczak
3. Andrzej Kosendiak
4. Paweł Marchewka
5. Wincenty Mazurec
6. Piotr Ponikowski
7. Fundacja Hobbit

2017

1. Izabella Skrybant-Dziewiątkowska
2. Krzysztof Szmyd
3. Małgorzata Wojtaczka
4. Dortmundzko-Wrocławsko-Lwowska Fundacja im. św. Jadwigi

Zdjęcia:

str. 10, 12, 14, 16, 18, 20 — Sebastian Borowski

str. 22, 24, 26, 28 — Maciej Kulczyński

str. 6 — archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego

str. 8 — archiwum prywatne rodziny Jerzego Woźniaka

Skład i łamanie tekstu:

Fabryka Krecji Pavos